

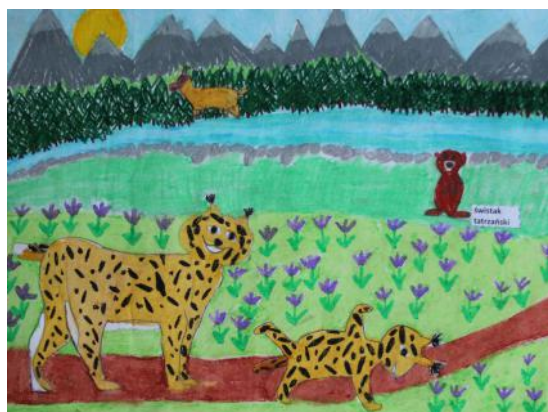
KRAJANIA

VÝTVARNÁ SÚŤAŽ LUDWIKA KORKOŠA

Slovenský inštitút vo Varšave spoločne so Spolkom Slovákov v Poľsku a redakciou krajského mesačníka *Život* každoročne organizujú výtvarnú súťaž Ludwika Korkoša pre žiakov základných škôl na Spiši a Orave. Téma aktuálneho ročníka bola **Chránené zvieratá a rastliny vo Vysokých Tatrách na Slovensku**. Do tohtoročnej súťaže bolo zaslaných 195 prác, z toho 108 prác od mladšej skupiny a 87 prác od staršej skupiny. Zaslali ich žiaci z Oravy a Spiša, presnejšie: z Jablonky, Jablonky-Borov, Chyžného, Pekelníka, Veľkej Lipnice, Podsklia, Hornej Zubrice, Vyšných Lápš, Novej Belej, Jurgova, Čiernej Hory a Krempách. Najviac prác bolo do súťaže zaslaných zo Základnej školy v Jurgove, ktorá už viac rokov drží v tomto smere prvenstvo.

Práce zaslané do tejto súťaže ukázali, že deti si našli informácie o chránených zvieratách a rastlinách vo Vysokých Tatrách na Slovensku. Ozrejmili si, ktoré rastliny patria do zoznamu chránených v tejto lokalite a aj aké zvieratá sa tam vyskytujú. Niektoré námety, ktoré sa objavovali na zaslaných prácach deti osobne videli, napríklad v zoologickej záhrade – medveď hnedý, vlk, výr skalný, svišť, kamzík. Chránené rastliny možno aj stretli na svojich cestách po Tatrách. Z rastlín sa často objavoval šafran, poniklec slovenský, plesnivec, pakrálik alpský, zvonček tatranský, krasovlas bezbyľový pravý, snežienky. Inokedy boli zdrojom informácií učitelia výtvarnej výchovy, ktorí vedeli žiakov uviesť do témy.

Vyhodnotenie súťažných prác sa uskutočnilo v priestoroch redakcie Život. Porotu tvorili znalkyňa výtvarného umenia a dlhoročná skúsená porotkyňa Drahoslava Skopárová, redaktorka Milica Majeriková-Molitoris a šéfredaktorka Agáta Jendžejkíková. Výtvarné práce ocenil zároveň aj generálny tajomník ÚV SSP Ľudomír Molitoris.

Porota pri hodnotení prác zohľadňovala základné kritéria, ako vek autora i jeho schopnosti, námahu vynaloženú pri tvorbe práce, použitý materiál a výtvarnú techniku, celkový umelecký dojem a spojitosť so zadanou témou súťaže. Súťažiaci najčastejšie spomedzi chránených zvierat prezentovali medveďa hnedého, svišťa, kamzíky, z rastlín – šafran, poniklec, zvonček tatranský na pozadí mohutných tatranských štítov. Stretli sme sa aj s menej známymi rastlinami ako prilbica tuhá či kamzičník. Sú to krásne priestorové práce, znázorňujúce zvieratá i rastliny, koláže, maľby na skle, práce z plastelíny a ďalších netradičných výtvarných materiálov, ako napríklad polyuretánová pena.

Všetkým účastníkom ďakujeme za zaslané diela, učiteľom za ochotu zapájať žiakov do umeleckého prejavu a rozvíjať ich predstavivosť, výtvarné cítenie, čo je základom pre ich umelecký rast. Možno práve vďaka tohtoročnej súťažnej téme sa účastníci dozvedeli o unikátnych i vzácnych endemitoch slovenských Vysokých Tatier.

Z odmenených prác bude zostavená putovná výstava spolu s katalógom víťazných prác, ktorá bude postupne prezentovaná v Slovenskom inštitúte vo Varšave, Galérii slovenského umenia SSP v Krakove, v klubovni SSP v Jablonke, v Centre slovenskej kultúry v Novej Belej a v klubovniach SSP vo Vyšných Lapšoch, Kacvine i Podvlku. Víťazom gratulujeme a všetkých ostatných pozývame už teraz do ďalšieho ročníka súťaže, ktorého tému vyhlásime už v septembri.

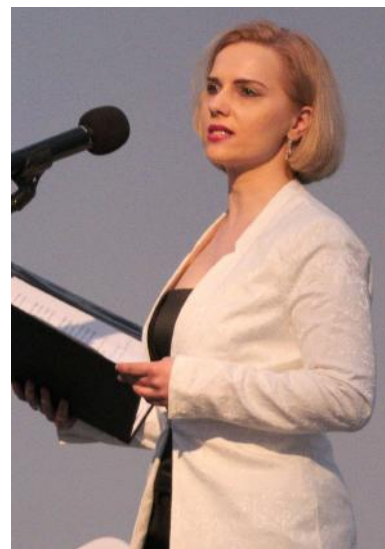

SLOVENSKÝ JAZYK A LITERATÚRA

Slovenský inštitút vo Varšave predstavuje lektorky slovenského jazyka na poľských univerzitách

Prednáška Mgr. Viery Luptákovej PhD.: Hudobno-folklórna prechádzka po kultúrnych regiónoch Slovenska

V rámci série „Spoznajme lektorky slovenského jazyka na poľských univerzitách“ sa na Facebooku Slovenského inštitútu vo Varšave 29. apríla konala prednáška Mgr. Viery Luptákovej PhD. o hudobno-folklórnom svete Slovenska ale taktiež o vplyve folklóru na súčasnú hudobnú scénu na Slovensku. Mgr. Viera Luptáková je v súčasnosti lektorkou slovenského jazyka v Inštitúte západnej a južnej slavistiky Varšavskej univerzity a lektorkou slovenčiny v Slovenskom inštitúte vo Varšave.

Goralská muzika - Spiš, Orava, Liptov

Mladí goralskí muzikanti z Hladovky, Orava

Zdroj: Mladí goralskí muzikanti z Hladovky. Dostupné na: <http://www.institut.slovakia-good-idea.org/portal/11-00000000>

podhalanská tonalita

Gima	lytajska	z	Gima	podhalanska	z	kwarta
charakterystyczna	lewarta	lytajska	i	obuzajony	VII	stopniem
zwiększona						

Zdroj: DEJUSOLEKKA, Uda - PINKWART, Mladí Hladovci (Foto: Dostupné na: <http://www.pinkwart.com/muzika/lecturyonline.html>)

Valašská kolonizácia

Výzvy osídlenia na Slovensku do 15. storočia

hraniče stolíc
maximálna rozloha stolice
súčasné a osídlené na valašskom pohorí

Zdroj: KOL, autor: J. DUCHOVNÝ a iné osobnosti, valašské kolonizácie. Sborník ADH, s. 11 a 2016, s. 116. Dostupné na: http://www.mas.vshk.sk/subory/malaska_kolonizacia_pess.pdf

INSTYTUT SŁOWACKI W WARSZAWIE
ZAPRASZA

NA KOLEJNE Z CYKLU SPOTKAŃ Z LEKTORKAMI JĘZYKA SŁOWACKIEGO NA POLSKICH UNIwersYTETACH

Wykład ON-LINE
Mgr. Viery Luptákovej PhD.
Muzyczno-folklorystyczna przechadzka po kulturowych regionach Słowacji

29 kwietnia 2021 o godz. 17:30

WYKŁAD W JĘZYKU SŁOWACKIM

INSTYTUT SŁOWACKI W WARSZAWIE

NA FACEBOOKU
Instytut Słowacki w Warszawie

Prednáška bola zameraná na priblíženie slovenského hudobného folklóru a jeho vývinové epochy v historickom, spoločenskom a hudobnom kontexte. Na jednotlivé hudobno-štýlové vrstvy folklóru sa nazeráme z hľadiska ich charakteristického regionálneho ukotvenia na slovenskom území, pričom pri vymedzovaní administratívneho členenia Slovenska na kultúrne/tradičné regióny sa vychádza z historického členenia na stolice/župy. Hudobný folklór na rozlohou nevelkom území Slovenska tvorí neobyčajne pestrú, obsahovo bohatú a variabilnú unikátnu mozaiku vokálnych a inštrumentálnych prejavov.

VÝSTAVY

Stretnutie s primátorom mesta Pułtusk Wojciechom Gregorczykom a riaditeľkou Mestského centra kultúry a umenia v Pułtusku Izabelou Sosnowicz-Ptak pri príležitosti finisáže výstav GOOD IDEA SLOVAKIA a THIS IS SLOVAKIA v Pułtusku

Riaditeľ Slovenského inštitútu vo Varšave Adrián Kromka uskutočnil dňa 19.4.2021 pracovné stretnutie s primátorom mesta Pułtusk Wojciechom Gregorczykom a riaditeľkou Mestského centra kultúry a umenia v Pułtusku Izabelou Sosnowicz-Ptak. Stretnutie sa konalo pri príležitosti finisáže výstav GOOD IDEA SLOVAKIA a THIS IS SLOVAKIA v Pułtusku. Predmetom rokovania boli možnosti spolupráce pri ďalšej prezentácii Slovenska v Pułtusku ako napr. organizácia filmového festivalu, alebo účasť slovenských umelcov na podujatiach mesta.

Výstavy GOOD IDEA SLOVAKIA a THIS IS SLOVAKIA boli otvorené pre verejnosť v galérii Mestského centra kultúry a umenia v Pułtusku od 3.3.2021 na základe čiastočného uvoľnenia opatrení proti COVID-19 v Poľsku. Zároveň Mestské centrum kultúry a umenia v Pułtusku realizovalo aj online prezentáciu uvedených výstav prostredníctvom sociálnych sietí a aj vlastným filmom na YouTube.

Výstava THIS IS SLOVAKIA zobrazuje slovenské pamiatky, ako sú hrady a zámky, či dedina Čičmany, slovenské tradície, ale aj súčasné úspechy Slovenska, napr. návrh lietajúceho auta, či múzeum súčasného umenia Danubiana pri Bratislave. Výstava zároveň prezentuje aj prírodné skvosty a turistické destinácie Slovenska. Výstava GOOD IDEA SLOVAKIA prezentuje Slovensko ako modernú a úspešnú krajinu s bohatými kultúrnymi tradíciami, jedinečnou prírodou a zaujímavými turistickými destináciami. Zároveň zobrazuje aj naše svetové úspechy v oblasti športu.

EUNIC

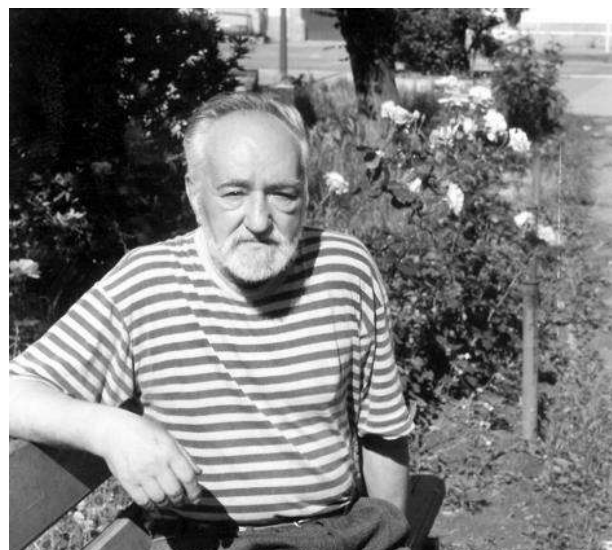
„VERŠE V MESTE“ 2021

Slovenský inštitút vo Varšave sa, podobne ako minulé roky, aj tento rok zúčastnil akcie „Verše v meste“, ktorú organizuje združenie EUNIC, ktoré spája všetky kultúrne inštitúty v hlavnom meste Poľska, Varšave. Cieľom akcie je propagácia básní z jednotlivých krajín (spolu s ich prekladmi do poľského jazyka) a šírenie ich na verejnosti. Vzhľadom na situáciu s pandemiou koronavírusu sa akcia koná predovšetkým vo virtuálnom svete. Okrem internetu sa básne propaguje prostredníctvom plagátov na zastávkach MHD vo Varšave a na obrazovkách vo varšavských električkách a v podchodoch varšavského metra.

Slovenská báseň, ktorá sa tento rok ukázala, je báseň „Milenci“ od Jána Ondruša. Hlavnou témou tohtoročnej akcie bola „komunita“. Vzhľadom na pandemické obmedzenia sa tento pojem začal inak vnímať a slovo komunita sa zúžilo často do domáceho prostredia. Práve preto bola zvolená táto báseň, ktorá vyjadruje najaktuálnejší význam tohto pojmu.

Ján Ondruš sa narodil v roku 1932 a literárnej tvorbe sa začal venovať v päťdesiatych rokoch. Prvé diela boli publikované v roku 1956 v časopise Mladá tvorba. Knižným debutom bolo vydanie zbierky Šialený mesiac, ktorá mu vyšla v roku 1965. Ján Ondruš je jedným z najvýraznejších reprezentantov modernej slovenskej poézie a je zaradený medzi konkretistov z okruhu tzv. trnavskej skupiny.

ŠPORT

Slovenská futsalová reprezentácia v Poľsku

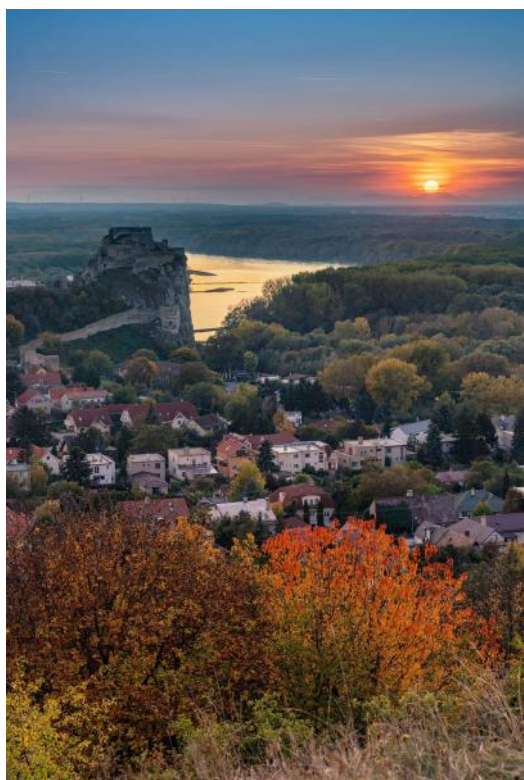
Slovenská ženská futsalová reprezentácia absolvovala tréningové sústreďenie v Poľsku v Gmine Nowiny pred kvalifikáciou o postup na EURO 2022. Na turnaji v Litve od 5. mája ich čaká výber Litvy, Srbska a Severného Írska. So slovenskou reprezentáciou sa v Poľsku dňa 27.4.2021 stretol riaditeľ Slovenského inštitútu vo Varšave Adrián Kromka, ktorý im vyjadril podporu a zaželel veľa úspechov.

Zároveň riaditeľ Slovenského inštitútu vo Varšave Adrián Kromka poďakoval starostovi Gminy Nowiny Sebastianowi Nowaczkiwiczowi za ústretovosť a spoluprácu počas tréningovej prípravy našej reprezentácie.

TURISTIKA

Turistické atrakcie na Slovensku vám prinášame v spolupráci so Zahraničným zastúpením cestovného ruchu Slovenskej republiky v Poľsku

Hrad Devín

Hradná ruina týčiaca sa na vysokom brale nad sútokom riek Dunaja a Moravy patrí k najvýznamnejším historickým a archeologickým lokalitám v strednej Európe. Okrem toho ponúka aj očarujúcu prírodnú scenériu s neopakovateľným výhľadom. Vďaka jeho strategickej polohe bol hradný kopec osídlený už v praveku a kontrolovali ho alebo oň bojovali mnohé národy. Sídli tu Kelti, Rimania z neho kontrolovali svoju hranicu, Slovania tu vybudovali obávanú pevnosť a neskôr hrad po stáročia strážil západnú hranicu uhorského kráľovstva. Mnohokrát bol dobytý, ale vždy bol znovu opravený a zosilnený. Napokon nebol zničený v boji, ale bezdôvodne vyhodенý do vzduchu francúzskym vojskom v roku 1809. Komu nezaimponuje niekoľko tisíc rokov histórie, ten bude očarený prírodnou scenériou a fantastickým výhľadom. Nezabudnuteľný výhľad sa naskytá aj z horného hradu, kde je inštalovaná stála expozícia Hrad Devín v 13. – 20. storočí. Prostredníctvom archeologických nálezov z hradu Devín doplnených o historické skutočnosti sú tu prezentované jednotlivé fázy budovania hradu. Expozícia je umiestnená v atraktívnych priestoroch hradného skalného brala.

Jednoducho pri návšteve Bratislavy nemôžete hrad Devín vynechať. Z centra sa k nemu dostanete pravidelnou autobusovou linkou, autom, alebo napríklad aj loďou po Dunaji. Popri hrade vedie obľúbená cyklocesta. Nezabudnite si stiahnuť špeciálnu mobilnú aplikáciu a mapu s príbehom pamiatky miesta spojenej s Veľkomoravskou ríšou a vierozvestcami svätými Cyrilom a Metodom. Okrem poznávania kultúrno-historických pamiatok či prírodných jedinečností na tejto ceste spoznáte aj regionálnu gastronómiu či tradície, oblasť zvyklosti, lokálne produkty a zažijete veľa dobrodružstva.

© MS Agency

TURISTIKA

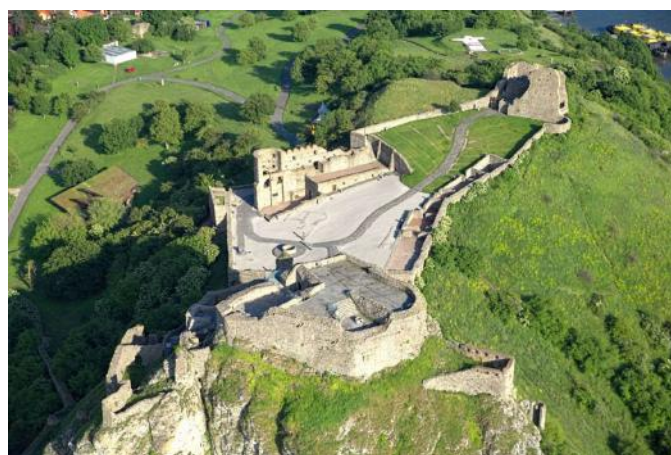
Zaujímavosti o hrade Devín

Slovanská bazilika:

V 9. storočí sa z Devína stalo dôležité centrum prvého štátneho útvaru západných Slovanov – Veľkej Moravy. Bola tu vybudovaná veľká pevnosť s kostolom na vrchole kopca. Nájdete tu zrekonštruované základy tohto kostola a jeho malý model.

Jaskyne:

V skalnom brale boli využívané už v praveku, neskôr Rimanmi a Slovanmi. Prechádzajú celou skalou a postupne boli upravované. Neskôr boli napojené na horný hrad a využívali sa na uskladnenie potravín. Časť je sprístupnená a obsahuje zaujímavú výstavu venovanú histórii hradu.

www.slovakia.travel

@SlovakiaTravelPL

© MS Agency

TIP: Devínsky ríbezlák

Vinohradníctvo bolo v minulosti jednou z hlavných činností Devínčanov. Archeologické nálezy nádob na víno a nástrojov na pestovanie viniča pochádzajú ešte z čias Keltov. Najviac dôkazov o vinohradníctve je z obdobia staroslovanského osídlenia v 9. – 10. storočí. Ríbezle vraj v Devíne vysadili vo väčšom rozsahu po tom, ako koncom 19. storočia zničila nákazlivá choroba mnohé vinice v celej Európe, vrátane tých devínskych. V roku 1922 Alois Sonntag založil veľkovýrobu ríbezlákového vína. Okrem neho vyrábala aj ríbezlákový vermut, ktorý získal zlatú medailu na výstave v Paríži. Odvtedy sa devínsky ríbezlák stal fenoménom, známym široko – ďaleko.